

A Győri Ítéltábla a által képviselt **felperesnek** az **I.r** és a Szegedi Ügyvédi Iroda által képviselt **II.r alperesek** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránti perében a Győri Törvényszék 2012. június 13. napján kelt 11.G.20.677/2011/24. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszám alatti előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a perköltségviselésre irányuló rendelkezéseket részben és akként változtatja meg, hogy a felperes által az állam javára fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 900.000,- (Kilencszázezer) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.r alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 1.654.600,- (Egymillió-hatszázötvennégyezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a Győri Törvényszék a 2010. december 13-án benyújtott kérelem alapján 2011. február 17-én kelt és március 17. napján jogerőre emelkedett végzésében állapította meg a felperes fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását. A felszámolási eljárás közzétételére 2011. március 18-án került sor.

A felperes, mint adós, továbbá az I.r. alperes, mint tartozásátvállaló 2010. november 2-án tartozásátvállalási szerződést kötöttek. Rögzítették, hogy az adós 2010. február 5-én a II.r. alperestől 13 millió Ft kölcsönt vett fel, 2011. február 3-i lejáratával. A kölcsön visszafizetéséért a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg "A", illetve az "B" Ingatlanberuházó Kft. készfizető kezességet vállaltak. A felek akként állapodtak meg, hogy a tartozás visszafizetését az adós helyett az átvállaló vállalja magára. A kölcsönadóként a tartozásátvállaláshoz a II.r. alperes hozzájárult.

A felperes, mint engedményező ugyanezen a napon az I.r. alperesre engedményezte a különböző kötelezettségekkel szemben fennálló követeléseit, valamint a 2011. január 17-i kiegészítés szerint a felperes az I.r. alperes tulajdonában adta a mellékletben megjelölt

értécsökkent tárgyi eszközöket. A szerződés 1. pontjában utaltak arra, hogy a felperesnek a II.r. alperessel szembeni kölcsöntartozását az I.r. alperes vállalta át.

A felperes keresetében az engedményezési szerződés és kiegészítése, valamint a tartozásátvállalási szerződés érvénytelenségének megállapítását és egyben az eredeti állapot helyreállítását kérte a Cstv. 40. §. (1) bekezdés a.) és c.) pontjára utalással.

Az I.r. alperes érdemi védekezést nem terjesztett elő, a II.r. alperes pedig a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen - a per megszüntetésére irányult védekezésében - a keresetindítás elkésettségére hivatkozott. A kereshetőségi jog hiánya körében arra utalt, hogy egyik támadott szerződésnek sem alanya. Kifejtette azt is, hogy egyik támadott szerződéssel sem került kedvezőbb helyzetbe a többi hitelezővel szemben, előnyben nem részesült. Végül arra hivatkozott, hogy az eredeti állapot a perben nem állítható vissza, ugyanis így a már lezárt és a kötelezett oldaláról teljesített ügylet kapcsán nyílna meg újból a felperes követelése.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 27.000,-Ft feljegyzett illetéket, a II.r. alperesnek pedig 152.400,-Ft perköltséget. Határozata indokolásában kiemelte, hogy a Pp. 3. §. (3) bekezdése szerint a jogvita elbírásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli, a Pp. 121. §. (1) bekezdés c.) pontja szerint a keresetlevélben elő kell adni az érvényesíteni kíván jogot, az annak alapjául szolgáló tényeket, azok bizonyítékainak előadásával, az e.) pont szerint pedig a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet. Utalt arra, hogy a 13. és 15. számú végzésében a szükséges részletes tájékoztatást követően felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon az engedményezési szerződés, illetőleg a tartozásátvállalási szerződés érvénytelensége esetén a kereseti kérelemről, az eredeti állapot helyreállítása iránti kérelem pontos tartalmáról. A felperes ezek után tanúk meghallgatását kérte, a tárgyi eszközökkel kapcsolatosan pedig úgy nyilatkozott, hogy azokat elsősorban természetben kéri kiadni, másodlagosan pénzbeni megtérítésüket kéri. Ezt követően a bíróság a felperest a tanúdíj előlegezésére hívta fel, a felperes azonban a tanú bizonyítás iránti indítványát visszavonta, arra hivatkozva, hogy megítélése szerint a rendelkezésre bocsátott iratok alkalmasak a kereseti kérelem megalapozására.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a peranyag-szolgáltatási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, határozott kereseti kérelmet nem tudott előterjeszteni. Kifejtette, hogy a határozott kereseti kérelem előterjesztéséhez szükséges adatok maradéktalanul nem álltak a felszámoló rendelkezésére, ahhoz a tényállást a perben fel kellett volna tárni, ehhez elengedhetetlenül szükség lett volna a felperes által indítványozott tanúbizonyítás lefolytatására. Tisztázni lehetett volna, hogy milyen okból került sor a szerződések megkötésére, azok teljességbe mentek-e, mi történt az engedményezett követeléssel, a kifizetések a kötelezettek részéről megtörténtek-e, mi lett a tárgyi eszközök sorsa. Ezen bizonyítás után került volna a felperes abba a helyzetbe, hogy egyértelműen pontosítani tudja keresetét és arról a bíróság is megalapozottan dönthessen. A felperes által becsatolt okirati bizonyítékokból sem a szerződések megkötésének indokára, sem az azt követő történésekre megállapítást nem lehetett tenni. További bizonyítás hiányában a tényállást sem lehetett feltárni, ezért a keresetet az elsőfokú bíróság elutasította, a pervesztes felperest pedig kötelezte a perköltség viselésére.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek megfelelő ítélet meghozatalát kérte. Hivatkozott a felszámolás iránti kérelem alapjául szolgáló számlák esedékességére, a Cstv. 27. §. (2) és a Gt. 30. §. (3) bekezdésére. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet 2010. május 19-től fennállt, erről az adós társaság képviselőjének tudatában kellett lennie. Ezt követően a kötelezettségeit megszegve kötötte meg az alperesi társasággal a keresettel támadott szerződéseket. Utalt arra is, hogy az alperes ügyvezetője 2010. április 1-jéig az adós társaság képviselője volt, a férje, "C" pedig 2010. április 1-jétől az adós társaság kültagja.

A szerződések alapján megállapítható, hogy az adós képviselője nem volt figyelemmel a hitelezői igényekre. Az átadott tartozást az ellentételezésként biztosított követelések összege a tárgyi eszközöket is figyelembe véve jóval meghaladja, a II.r. alperes pedig jogosulatlan előnyhöz jutott, mert az engedményes teljesítésével teljes követeléséhez hozzájutna, a többi hitelező pedig nem kerülne ilyen helyzetbe.

A peranyag-szolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatosan kiemelte, hogy a benyújtott okirati bizonyítékok teljes egészében megalapozzák a tényállást, nincs jelentősége a szerződési akarat vizsgálatának, mert az engedményezési szerződéseknek a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet beálltát követő megkötése igazolja, hogy a szerződésekkel a hitelezők érdekei sérültek. A képviselő a Gt. 30. §. (3) bekezdése szerinti kötelezettségét megszegte, így nincs szükség annak vizsgálatára, hogy milyen cél vezette a szerződéskötés során, a szerződésekkel elvonta a vagyon egy részét a hitelezők elől, másrészt - figyelemmel a Cstv. 57. §-ában foglalt kielégítési sorrendre - jogosulatlan előnyt biztosított egyik hitelezőnek a többivel szemben.

A szerződésben foglaltak teljesedésének vizsgálata sem lehet releváns, az engedményezési szerződésben feltüntetett adósokat a felperes értesítette, hogy a szerződés megtámadására tekintettel ne teljesítsenek az engedményes felé, így a felszámoló behajthatná a követeléseket. A tárgyi eszközök esetében pedig, amennyiben természetben kerülnek vissza, akkor azokat a felszámoló értékesíti, ha pedig nincsenek meg, a befolyt vételárra tart igényt.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az érdemben helyes ítélet helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy a II.r. alperes a támadott szerződéseknek nem alanya, így nem is lehetett őt előnyben részesíteni ezek által, a további releváns körülményeket sem bizonyította a felperes, így az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a keresetet. Mindamellet rámutatott arra, hogy a felperes álláspontja tartalmilag is téves. A felperesnek nem csupán azt a körülményt kell igazolnia, hogy a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet beálltát követően került sor a megállapodások megkötésére, hanem a Cstv. 40. §. (1) bekezdése a.) és c.) pontjában foglalt feltételeket is. Utalt arra, hogy a jelen perben nem az adós vezető tisztségviselőjének Gt. 30. §. (3) bekezdésére alapított felelősségét kell vizsgálni.

Fenntartotta a kereset elkésettségével kapcsolatosan kifejtett elsőfokú álláspontját. A II.r. alperessel szembeni 90 napos perindítási határidő akkor is eltelt, ha a felszámoló csak június 9-én szerzett tudomást a sérelmezett ügyletekről, ugyanis a II.r. alperes perbevonására csak szeptember 28-án került sor.

Hangsúlyozta, hogy egyik támadott szerződésnek sem alanya a II.r. alperes, a Ptk. 332. §. (2) bekezdése értelmében sem vált a támadott szerződések alanyává. Az ügyletek pedig nem

csökkentették az adós vagyonát. Mindemellett közismert, hogy egy követelés nem annyit ér, amennyi a nominális értéke, így a vagyon csökkenése azzal nem bizonyított, hogy több követelés száll át, mint amennyi tartozás alól a felperes mentesül.

Az engedményezés nem a II.r. alperes javára történt, így a II.r. alperes nem került kedvezőbb helyzetbe, előnybe nem részesült.

Az, hogy az I.r. alperes jogosultjává vált egy felperesi követelésnek, nem garancia arra, hogy ezek behajthatók, továbbá, hogy az I.r. alperes a behajtott követeléseket a II.r. alperes felé fennálló adósság kiegyenlítésére fordítja.

Mindemellett arra is hivatkozott, hogy az engedményezett és a kötelezettek által már teljesített követelések tekintetében az I.r. alperes felé az eredeti állapot nem állítható vissza akként, hogy a követelések jogosultja és a II.r. alperes felé fennálló tartozás kötelezettje a felperes lesz. Ekkor ugyanis már egy lezárult és a kötelezett oldaláról teljesített ügylet kapcsán nyílna meg újból a felperes követelése. Az engedményezett követelések kötelezettjei semmi szín alatt sem lehetnének kétszeres teljesítésre kötelezettek.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a Cstv.40.§ (1) bekezdés a./ és b./ pontjában foglalt rendelkezések megfelelő értelmezése útján helytállóan határozta meg a bizonyításra szoruló tényeket és a Pp.164.§ (1) bekezdésének helyes alkalmazásával döntött a bizonyítási teher kérdésében. A tájékoztatási kötelezettségének mind az előbbi körben, mind pedig a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményei tekintetében maradéktalanul eleget tett és a Pp.3.§ (3) bekezdés helyes alkalmazásával határozott a kereseti kérelem elutasításáról. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival maradéktalanul egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel alábbiakat emeli ki.

A felperesnek a Cstv.40.§ (1) bekezdés a./ és c./ pontjára alapított igénye eredményes érvényesítéséhez az ezen jogszabályi rendelkezések által meghatározott konjunktív feltételek együtt fennállását kellett volna bizonyítania.

Az a./ pontra alapított igényérvényesítés körében azonban elmaradt annak bizonyítása, hogy az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett.

A felperes által rendelkezésre bocsátott cégalapok alapján megállapítható volt, hogy a támadott szerződések megkötésekor a Cstv.40.§ (3) bekezdésében foglalt vélelem alapjául szolgáló körülmények nem álltak fenn, így a felperesnek az ezzel kapcsolatosan tett hivatkozása nem eredményezte a felperes bizonyítási teher alóli mentesülését.

Téves a bizonyítással kapcsolatosan elfoglalt fellebbezési álláspont: a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet bekövetkezte önmagában nem igazolja a jogszabályi rendelkezésben meghatározott - az adós és a vele szerződő fél szubjektív tudattartalmába tartozó - körülmények fennállását.

A II.r alperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen utalt arra, hogy a jelen per tárgya nem a felperesi vezető tisztségviselő Gt.30.§ (3) bekezdése szerinti felelősségének a megítélése volt.

A c./ pontra alapított kereseti kérelem körében a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a támadott jogügyletek tárgya egy hitelező előnyben részesítése volt. E tekintetben

ugyan a felperes tett feltételezésekre alapított előadást, nem szolgáltatott azonban olyan peradatokat, amelyek ítéleti bizonyossággal alátámasztották volna állításait.

Mind a felperesi kereseti kérelem jogalapjának igazolásához, mind pedig az eredeti állapot helyreállítása lehetséges módjának meghatározásához elengedhetetlenül szükség lett volna a további bizonyítás lefolytatására, a felperes ugyanakkor az ez iránt előterjesztett bizonyítási indítványát visszavonta, a rendelkezésre álló peradatok pedig nem elegendőek a releváns tények igazolására. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a kereset érdemi elutasításával a Pp.3.§ (3) bekezdésének helyes alkalmazásával hárította a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményét a bizonyításra kötelezett felperesre.

Az elsőfokú bíróság helyes ítéleti indokaira figyelemmel az ítéletábra, mint szükségtelent mellőzte a II.r alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt további jogi érvelés érdemi vizsgálatát és a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

A Pp.253.§ (3) bekezdésében foglaltak értelmében hivatalból eljárva észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét, ennél fogva az állam javára fizetendő feljegyzett kereseti illeték mértékét tévesen határozta meg.

A Pp.24.§ (1) bekezdése értelmében a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke az irányadó.

Szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a pertárgy értékeként a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás értékét kell figyelembe venni. (BH.1997.411, BH.2001.132) A perbeli esetben a támadott tartozásátvállalást, valamint az engedményezést nem lehet két önálló, egymástól független szerződésnek minősíteni, az utóbbi megállapodás 2. pontja egyértelműen igazolja, hogy az engedményezésre a tartozásátvállalás ellentételezéseként került sor, azaz a tartozásátvállalás és az engedményezés egymással szolgáltatás-ellenszolgáltatás viszonyban állnak. Az engedményezés útján átruházott követelések, valamint az annak kiegészítéseként átruházott tárgyi eszközök együttes értéke 20.682.594,- Ft, így a pertárgy értéke ebben az összegben határozható meg. Ennél fogva az Itv. elsőfokú eljárás megindításakor hatályos 42.§ (1) bekezdés a./ pontja szerint a tárgyi illetékfeljegyzési jog alapján feljegyzett kereseti illeték összege 900.000,- forint. Erre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ezirányú ítéleti rendelkezését a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.

Az ítéletábra az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték állam javára, míg az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség II.r alperes javára való megfizetésére.

Utóbbi összegét az ítéletábra a 32/2003. (VII.22.) IM. rendelet 2.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint, a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan csökkentette, figyelembe véve, hogy a másodfokú eljárás tárgyát sem bonyolult jogkérdések elbírálása, sem további bizonyítás lefolytatása nem képezte, ennél fogva a II.r alperes képviselőjének ellátása által megkívánt ügyvédi tevékenységgel a megállapított összeg áll arányban.

Győr, 2013.április 24. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: